

მომზადებულია სატელევიზიო გადაცემისთვის: “აგრობიზნესი”

მომზადებულია “ENPARD Ajara”-ს პროგრამის ფარგლებში,

გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP) მიერ,

ევროკავშირის ფინანსური მხარდაჭერით

საორიენტაციო ბიზნეს გეგმა - იმერული ყველისა და ნადულის წარმოება

მოცემული დოკუმენტის მიზანია მკითხველს მისცეს ძირითადი წარმოდგენები განხილული ბიზნეს პროექტის რენტაბელობასთან დაკავშირებით. ასევე შეუქმნას მას წარმოდგენა ისეთ მნიშვნელოვან ბიზნეს ნიშნულებზე, როგორებიცაა თვითღირებულება, მუდმივი ხარჯები, მოგება-ზარალი, ფულადი სახსრების მოძრაობა, უკუგების კოეფიციენტი, მოგების მარჟა, საინვესტიციო ღირებულება და სხვა.

შესაბამისი სატელევიზიო ვერსიები შეგიძლიათ იხილოთ:

1. აჭარის ტელევიზიისა და რადიომაუწყებლობის ვებ-გვერდზე: <http://ajaratv.ge/ge/shows/agrobiznesi>
2. ფეისბუქ გვერდზე: <https://www.facebook.com/agrorchevebi>
3. Youtube არხზე: <https://www.youtube.com/user/Phiruzi>

გადაცემაში მოყვანილი მოსაზრებები

ავტორისეულია და შესაძლოა არ ემთხვეოდეს

ევროკავშირისა და გაეროს მოსაზრებებს

ძირითადი ინფორმაცია

საზოგადოება იურიდიული პირია. იგი იურიდიული პირის სტატუსს და უფლებამოსილებას იძენს სახელმწიფო რეგისტრაციის დღიდან. საზოგადოების ოფიციალური ენაა ქართული.

საზოგადოების საქმიანობის საგანს წარმოადგენს იმერული ყველისა და ნადულის წარმოება და რეალიზაცია. საზოგადოების ძირითადი მიზანი არის მოგების მიღება.

საზოგადოების ამოცანა არის ბაზრების ათვისება და პროდუქტის ასორტიმენტის მუდმივი ზრდა. საწარმო განთავსებული იქნება ბათუმის ერთ-ერთ გარეუბანში, დისტრიბუციისთვის ხელსაყრელ ადგილას.

წინაპირობები

1. ბიზნეს-გეგმაგათვლილია ერთწლიან საანგარიშოპერიოდზე, ხოლო ხარჯები და შემოსავლები დაანგარიშებულიააჭარაშიმოქმედი საბაზროფასების მიხედვით;
2. პროექტი ითვალისწინებს წლიურად 34 ტონა ყველისა და 5 ტონა მეორადი პროდუქტის - ნადულის დამზადებას;
3. ერთი ლიტრი რძის შესასყიდ ფასად, იმის გათვალისწინებით, რომ ფერმერი თავად აწარმოებს მას, ნაგულისხმევაა მისი თვითღირებულება აჭარის რეგიონში ანუ 60 თეთრი, რომელიც ძირითადად პირუტყვის საკვების, მოვლა-შენახვის და სხვა დაკავშირებული ხარჯების მაქსიმალური რაოდენობის გათვალისწინებით არის ფორმირებული;
4. ერთი კილოგრამი მზა პროდუქციის - იმერული ყველის - სარეალიზაციო ფასად, ბაზარზე არსებული ღირებულების გათვალისწინებით, ნაგულისხმევაა 6 ლარი;
5. ერთი კილოგრამი მზა პროდუქციის - ნადულის - სარეალიზაციო ფასად, ბაზარზე არსებული ღირებულების გათვალისწინებით, ნაგულისხმევაა 3 ლარი და 50 თეთრი;
6. ყველის გამოსავლიანობის მაჩვენებლად, მაღალი ცხიმოვანობის გათვალისწინებით, აღებულია საერთო რაოდენობის 17 პროცენტი;
7. ნადულის გამოსავლიანობის მაჩვენებლად, მაღალი ცხიმოვანობის გათვალისწინებით, აღებულია საერთო რაოდენობის 3 პროცენტი;
8. საწარმოებელი ყველის სახეობა არის „იმერული ყველი“;

9. პროდუქციის სარეალიზაციო ბაზრად ნაგულისხმევია ქალაქი ბათუმი;
10. წარმოება გათვლილია 50 155 ლარის ღირებულების ძირითადი საშუალებების შექმნა-გამოყენებაზე;
11. წარმოების ძირითადი საშუალებების განთავსებისა და საწარმოო პროცესის წარმართვისათვის გათვალისწინებულია 100 კვადრატულიმეტრისფართი;
12. სახელფასო ხარჯი დაანგარიშებულია კომპანიაში დღიურად და მუდმივად მომუშავე 6 პერსონაზე და წლიურად, ჯამში, შეადგენს 35 700 ლარს;
13. ბიზნესისსაინვესტიციომოცულობაარის 233 500 ლარი;
14. ბიზნესისრენტაბელობადათვლილია, როგორცსაკუთარი,
ასევემოზიდულისახსრებისშემთხვევაში;
15. საგადასახადო ვალდებულებები ნაჩვენებია საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად;
16. გაანგარიშებულიაგაკეთებულიაეროვნულვალუტაში;
17. აშშ დოლართან მიმართებაში ნაგულისხმევია გაცვლითი კურსი 2 ლარი და 40 თეთრი.

ბაზრის ანალიზი

მესაქონლეობას აჭარაში, ისევე, როგორც საქართველოს სხვა რეგიონებში, უძველესი დროიდან მისდევენ. ამ მხვრივ განსაკუთრებით გამოირჩევა ავტონომიური რესპუბლიკის მაღალმთიანეთი, სადაც თითქმის ვერ იპოვით ოჯახს, რომელშიც მსხვილფეხა რქოსან პირუტყვს არ უვლიან. სოფლის მეურნეობის ამ დარგის ძირითადი მიმართულება, აქ, მერძევეობაა. შესაბამისად, მესაქონლე ფერმერების უმრავლესობას სწორედ სარძევე ჯიშები ჰყავს მოშენებული. მართალია აჭარა რძის წარმოებაში ლიდერი რეგიონი არ არის, თუმცა, მასზე, ქვეყანაში წარმოებული ამ პროდუქციის საერთო რაოდენობის არცთუ ისე მცირე წილი მოდის. კერძოდ, საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მონაცემებით, აქ, წლის განმავლობაში, საშუალოდ, 40 მილიონი ლიტრი რძე იწარმოება, რაც ჯამური მაჩვენებლის 6 პროცენტს შეადგენს. აჭარა ერთ-ერთია იმ რეგიონებს შორის, რომლებიც რძეზე მაღალი ფასით გამოირჩევიან. მაგალითად, აქ, ერთი ლიტრი რძის საშუალო ღირებულება, რომელშიც ფერმერს მისი უშუალოდ რეალიზაცია შეუძლია, 1 ლარია. რაც შეეხება რძის პროდუქტებს, აჭარაში ძირითადად ყველი, ნადუდი, მაწონი და ნატურალური კარაქი იწარმოება, რომლებიც საოჯახო პირობებში მზადდება და

ადგილობრივ ბაზარზე იყიდება. აჭარის სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ინფორმაციით, ამ ეტაპზე რეგიონში რძის გადამამუშავებელი არცერთი საწარმო არ ფუნქციონირებს.

მონაცემის ანალიზმა აჩვენა, რომ ქალაქის სხვადასხვა უბანში მოქმედ მხოლოდ 7 მსხვილ და მცირე ზომის სავაჭრო ობიექტს, წლის განმავლობაში, საშუალოდ, 14 ტონა იმერული ყველის და ორტონანახევარი ნადულის რეალიზების პოტენციალი გააჩნია. ეს იმას ნიშნავს, რომ თითოეულ ობიექტს, საშუალოდ წლის განმავლობაში 2 ტონა ყველის და 350 კილოგრამი ნადულის გაყიდვა შეუძლია. იქედან გამომდინარე, რომ ბათუმში, ჯამში, სურსათით მოვაჭრე 600-ზე მეტი ობიექტია რეგისტრირებული, ნათელია, რომ ბაზრის გაჯერების მაღალი მაჩვენებლების მიღწევა მარტივი არ არის, რაც მეწარმისთვის ბაზარზე საკმაოდ ფართო გასაქანს ნიშნავს. რაც შეეხება სარეალიზაციო არხებს, იგივე მაჩვენებლების მხედველობაში მიღებით, 34 ტონა ყველის და 5 ტონა ნადულის გასაყიდად 18 ობიექტი იქნება საჭირო, რაც მაღაზიების საერთო რაოდენობის 3 პროცენტია. ეს კი კიდევ ერთხელ მიგვანიშნებს ბაზრის დიდ რესურსტევადობაზე.

პროდუქცია

პროექტისთვის საქონლის სახეობად აღებულია „იმერული ყველი“ და ნადული. პროექტის ფარგლებში საწარმო ახორციელებს 34 ტონა ყველისა და 5 ტონა მეორადი პროდუქტის - ნადულის დამზადებას.

ფიქსირებული აქტივები

საწარმოო პროცესში საჭირო ძირითადი საშუალებები:

	დასახელება	ღირებულება GEL
1	ავეჯი და ოფისის მოწყობილობა	500
2	კომპიუტერი	600
3	ბუღალტრული პროგრამა	800
4	სასწორი	235
5	რძის პასტერიზაციის დანადგარი	12 480
6	ყველის დამამზადებელი დანადგარი	37 440

ეს არის ძირითადი საშუალებების მინიმალური ოდენობა, რომელიც იმერული ყველის და ნადულის საწარმოებლად საწარმოს არსებობის პირველი წლისათვის იქნა გათვალისწინებული ბიზნეს გეგმის შემუშავებისას.

ადამიანური რესურსები

საწარმოს ბიზნეს საქმიანობის პირველი წლისათვის პროექტის ფარგლებში გათვალისწინებულ იქნა 6 თანამშრომელი, რომელთაც განსაზღვრული ექნებათ კონრეტული ამოცანები.სათავებში იდგება საწარმოს *მენეჯერი*, რომელიც კოორდინირებას გაუწევს ბიზნეს პროცესს (დარიცხულიხელფასი 1000 ლარი თვეში).შემდეგი რგოლი სტრუქტურაში იქნება *ტექნოლოგი*, რომელიც გულისხმობს ტექნოლოგიების ცოდნას და პრაქტიკულ წარმართვას (დარიცხულიხელფასი 800 ლარი თვეში). ასევე მნიშვნელოვანია *ტექნიკური პერსონალი*, რომლებიც უშუალოდ იქნება ჩართული ყოველდღიურ ოპერაციულ საქმიანობაში. (დარიცხულიხელფასი 375 ლარი თვეში). ასევე იქნება *გადასარჩევი საამქროს პერსონალი*, რომლის ვალდებულებულაც იქნება საწარმოო პროცესში საჭირო საქმიანობის განხორციელება. საწარმოს ეყოლება სულ ორი გადასარჩევი საამქროს პერსონალი. (ყოველ სამუშაო დღეს თითოს ექნება დარიცხული 10 ლარი). საწარმოს სტრუქტურის ფინანსური ჯგუფის წარმომადგენელი იქნება*ბუღალტერი*. მის მოვალეობაში შევა საწარმოს ფინანსური ნაკადების რეგულირება, წლის ბოლოს საწარმოს ბიუჯეტის ბალანსირება და საგადასახადო ვალდებულებების შესრულების უზრუნველყოფა(დარიცხულიხელფასი 300 ლარი თვეში).

ფინანსური ინფორმაცია

აღნიშნული ბიზნესის დასაწყებად საჭიროა 233 500 ლარის ოდენობის კაპიტალდაბანდება. ეს არის ის თანხა, რომელიც ძირითადი საშუალებების, ნედლეულის და შესაფუთი მასალების შეძენას და სხვა ხარჯების გასტუმრებას უნდა მოხმარდეს.

წარმოების ძირითადი საშუალებების განთავსებისა და საწარმოო პროცესის წარმართვისათვის გათვალისწინებულია100კვადრატულიმეტრისფართი, რომელიც ჩვენს შემთხვევაში აღებულია იჯარის პირობით, იჯარის თანხა შეადგენს თვიურ 800 ლარს.

კომპონენტები რომლებიც თითოეული პროდუქტის თვითღირებულების ფორმულირებას ახდენენ არის რძე და იმერული ყველის შემთხვევაში კვეთი. აჭარაში მოქმედი საბაზრო ფასების მიხედვით, 1 კილოგრამი რძის ფასი 60 თეთრია.

რძის შესყიდვების დინამიკის ანალიზმა აჩვენა, რომ სოფლის მეურნეობის სხვა პროდუქტების მსგავსად მისი რეალიზაციაც სეზონურობით ხასიათდება. კერძოდ, გაყიდვების ყველაზე მეტი წილი - 35 პროცენტი მოდის მესამე კვარტალზე, 30 პროცენტი - მეოთხე კვარტალზე, 20 პროცენტი - მეორე კვარტალზე და 15 პროცენტი პირველ კვარტალზე. ამ მოცემულობების გათვალისწინებით, შესყიდვების მაჩვენებლები კვარტლების მიხედვით ასეთი იქნება:

შესყიდული რძე	კგ	ღირებულება	4 კვარტალი		1 კვარტალი		2 კვარტალი		3 კვარტალი	
			კგ	ფასი	კგ	ფასი	კგ	ფასი	კგ	ფასი
1	2	3	4	6	7	9	10	12	13	15
ყველი	1,000	3,10	10 200	31 520	5 100	15 760	6 800	21 010	11 900	36 770
ნადული	1,000	3,00	1 495	4 480	745	2 240	995	2 990	11 745	5 230
ჯამი:			11 695	36 000	5 845	18 000	7 795	24 000	23 645	42 000

რაც შეეხება საშუალო სარეალიზაციო ფასს, 1 კგ იმერული ყველის შემთხვევაში შეადგენს 6 ლარს, ხოლო ნადულის შემთხვევაში - 3 ლარსა და 50 თეთრს. აღნიშნულის გათვალისწინებით გაყიდვებისა მაჩვენებლები ჯამურად ასეთი იქნება:

საქონლის დასახელება	სულ რეალიზებული კგ	სულ შემოსავალი რეალიზაციიდან
1	2	3
ყველი	34 000	204 000
ნადული	4 980	17 430
ჯამი:	38 980	221 430

მოგება და ზარალი

იმისათვის რომ შევაფასოთ კომპანიის ფინანსური მდგომარეობა დროის მოცემულ მომენტში, უნდა განვიხილოთ საწარმოს მოგება/ზარალის უწყისი. ეს არის ხარჯებისა და

შემოსავლების შეპირისპირება, რომელიც გვაძლევს საშუალებას ფინანსური ანალიზისთვის.

შემოსავალი				
	შემოსავალი იმერული ყველის რეალიზაციიდან		204 000	
	შემოსავალი ნადულის რეალიზაციიდან		17 430	
	წმინდა გაყიდვები			221 430
გაყიდული საქონლის თვითღირებულება				
	საწყისი მარაგები		0	
	დამატებული	რძე	120 000	
		ინგრედიენტები	400	
		საქონლისტარა	1 500	
		ელ-ენერჯია	1 250	
		ხელფასი	15 600	
	გამოკლებული საბოლოო მარაგები		0	
	გაყიდული საქონლის თვითღირებულება			138 750
	მოგება საქონლის რეალიზაციის შედეგად			82 680
ხარჯები				
	ხელფასი		20 100	
	კომუნალური მომსახურება		360	
	იჯარა		9 600	
	ძირითადი საშუალებების ცვეთა		10 410	
	სხვა ხარჯები		2 000	
	ქონების გადასახადი		210	
	მთლიანი ხარჯები			42 680
	მოგება			40 000
	დასაბეგრი მოგება			40 000
	მოგების გადასახადი (15%)			6 000
	წმინდა მოგება			34 000

ყველის 17 პროცენტის და ნადულის 3 პროცენტის გამოსავლიანობის გათვალისწინებით, 120 ტონა რძისგან მიიღება 34 ტონა იმერული ყველი და 5 ტონამდე ნადული. ამ ორი პროდუქტის სრულად რეალიზაციისგან მიღებული წლიური შემოსავალი კი 221430 ლარი იქნება. თუ ამას, იმ დაშვებით, რომ კომპანიას არ აქვს საწყისი და საბოლოო მარაგები, გამოვაკლებთ გაყიდული საქონლის თვითღირებულებას, რომელიც წარმოებასთან დაკავშირებული ხარჯების ჩათვლით შეადგენს 138 750 ლარს, ხელფასს, რომელიც მუდმივად დასაქმებული პერსონალისთვის, წლის განმავლობაში, შეადგენს 20 100 ლარს, კომუნალურ ხარჯებს, რომელიც აღწევს 360 ლარს, იჯარას, რომელიც დაქირავებული 100 კვადრატული მეტრის ფართის შემთხვევაში, არსებული საშუალო საბაზრო ფასების გათვალისწინებით, წელიწადში, შეადგენს 9 600 ლარს, ძირითადი საშუალებების ცვეთის ხარჯს, რომელიც არის 10 410 ლარი, ქონების გადასახადს, რომელიც შეადგენს 210 ლარს და სხვა ხარჯებს, რომელიც შეადგენს 2 000 ლარს, დაგვრჩება 40 000 ლარი, რაც დასაბეგრი მოგებაა. თუ ამ თანხას გამოვაკლებთ მოგების გადასახადსაც, რომელიც ამ შემთხვევაში შეადგენს 6 000 ლარს, დაგვრჩება 34 000 ლარი წმინდა მოგება. ამ გაანგარიშებებზე დაყრდნობით კი მოგების მარჟა 15 პროცენტი იქნება.

საწარმოს ნულოვანი მოგება

საწარმოს საქმიანობის ეფექტურობის შესაფასებლად საჭიროა განვიხილოთ ნულოვანი მოგება, რაც გულისხმობს პროდუქციის იმ რაოდენობის გამოთვლას, რომლის წარმოება-რეალიზაციაც მეწარმეს სრულად დაუფარავს როგორც საწარმოო ასევე მუდმივ ხარჯებს. ეს მაჩვენებელი საშუალებას მოგვცემს განსაზღვროთ, რამდენად სწრაფად შეძლებს საწარმო მუდმივი და ცვლადი ხარჯების დაფარვას და მომგებიანობის ეტაპზე გადასვლას. გამოთვლების შედეგად, დგინდება რომ მეწარმემ, 20 ტონა ყველის და 3 ტონა ნადულის დამზადება და რეალიზაცია უნდა მოახდინოს, რომ ნულოვან მოგებაზე გავიდეს. ამისთვის კი 120 ტონა რძეა საჭირო.

საქონლის დასახელება	სულ რეალიზებული კგ	სულ შემოსავალი რეალიზაციიდან
1	2	3
ყველი	20 540	123 230
ნადული	3 005	10 530
ჯამი:	23 545	133 760

აღნიშნული რაოდენობის პროდუქციის დამზადება-რეალიზაციისგან კი მეწარმე ღებულობს 133760 ლარს, ანუ ზუსტად იმდენ შემოსავალს, რამდენიც საკმარისია მუდმივი და სხვა ხარჯების დასაფარად და ამის შემდეგ რეალიზებული ყველა კილოგრამი ყველი და ნადული, მისთვის უკვე მოგებაა. ამ დაანგარიშებებით კი გამოდის, რომ საწარმომ, იმისათვის, რომ რძის გადამუშავება არ იყოს მისთვის წამგებიანი, უნდა დაამზადოს და გაყიდოს საანგარიშო პერიოდში საწარმოებელი ყველის 60 პროცენტი და ნადულის 20 პროცენტი.

ბალანსი

რაც შეეხება საწარმოს ბიზნესის ფინანსურ მდგომარეობას წლის ბოლოს, კერძოდ კი საწარმოს საკუთრებაში არსებული აქტივების, ვალდებულებებისა და კაპიტალის შესახებ ინფორმაციას შევაფასებთ საწარმოს ბალანსის მიხედვით. თუმცა კიდევ ერთხელ უნდა აღვნიშნოთ ის ფაქტიც, რომ პროექტის ფარგლებში არსებობს დაშვება რომ წლის ბოლოს ყველა დებიტორული და კრედიტორული დავალიანება არის დაფარული, რის გამოც ბალანსში არ არის მონაცემები საწარმოს ვალდებულებების შესახებ.

აქტივები

მიმდინარე აქტივები:	
ნაღდი ფული	221 445 GEL
მთლიანი მიმდინარე აქტივები	221 445 GEL

ვალდებულებები და კაპიტალი

მიმდინარე ვალდებულებები:	
დარიცხული მოგების გადასახადი	6 000 GEL
მთლიანი მიმდინარე ვალდებულებები	6 000 GEL

ძირითადი საშუალებები:	
ავეჯი და ოფისის მოწყობილობა	500 GEL
კომპიუტერი	600 GEL
მოწყობილობა და დანადგარები	50 155 GEL
მთლიანი ძირითადი საშუალებები	51 255 GEL

არამატერიალური აქტივები:	
ბუღალტრული პროგრამა	800 GEL
მთლიანი არამატერიალური აქტივები	800 GEL

კაპიტალი:	
საკუთარი კაპიტალი	233 500 GEL
გაუნაწილებელი მოგება	34 000 GEL
მთლიანი კაპიტალი	267 500 GEL

მთლიანი აქტივები	273 500 GEL
-------------------------	--------------------

მთლიანი ვალდებულებები და კაპიტალი	273 500 GEL
--	--------------------

ბალანსის მიხედვით დგინდება, რომ საწარმოს წლის ბოლოს აქვს 273 500 ლარის მთლიანი აქტივები, რომლებიც შედგება მიმდინარე აქტივებისა და მატერიალური და არამატერიალური აქტივებისგან.

ამასთანავე აქვს გაუნაწილებელი მოგება წლის ბოლოს 34 000 ლარის ოდენობით, რომელიც დამფუძნებელს შეუძლია გაიტანოს დივიდენდის სახით.

ფულადინაკადების ანგარიშგება

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება ანუ ეგრეთწოდებული „ქეშფლოუ“, წარმოადგენს უწყისს, რომელშიც, კონკრეტული პერიოდის განმავლობაში, კომპანიაში შემომავალი და გამავალი ფულადი სახსრებია ასახული. მისი საშუალებით, კომპანიის მფლობელს შეუძლია პროგნოზის გაკეთება, რა მოცულობის ფულადი სახსრები ექნება კონკრეტული პერიოდისთვის.

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება				
	4 კვარტალი	1 კვარტალი	2 კვარტალი	3 კვარტალი
ფულადი ნაკადების ჯამური მაჩვენებელი				
კვარტლის დასაწყისში ხელმისაწვდომი ფულის ოდენობა	0 GEL	199 960 GEL	203 260 GEL	210 205 GEL
კვარტლის ბოლოს ხელმისაწვდომი ფულის ოდენობა	199 960 GEL	203 260 GEL	210 205 GEL	231 280 GEL

**ფულადი ნაკადების
დაანგარიშება**

ფულადი ნაკადი საოპერაციო საქმიანობიდან	18 515 GEL	3 300 GEL	6 945 GEL	21 075 GEL
შემოსული ფულადი სახსრები საქონლის რეალიზაციიდან	66 430 GEL	33 215 GEL	52 190 GEL	91 450 GEL
ფულადი სახსრები საოპერაციო საქმიანობიდან	47 915 GEL	29 915 GEL	45 245 GEL	70 375 GEL
შემენილი საქონელი (თვითღირებულებით)	36 000 GEL	18 000 GEL	24 000 GEL	42 000 GEL
კომუნალური გადასახადები	90 GEL	90 GEL	90 GEL	90 GEL
იჯარა	2 400 GEL	2 400 GEL	2 400 GEL	2 400 GEL
ხელფასის სახით განაცემი	8 925 GEL	8 925 GEL	8 925 GEL	8 925 GEL
სხვა ხარჯები	500 GEL	500 GEL	500 GEL	500 GEL
საგადასახადო ხარჯი	0 GEL	0 GEL	9 330 GEL	16 460 GEL

ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობიდან	181 445 GEL	0 GEL	0 GEL	0 GEL
საინვესტიციო შემოსავალი	233 500 GEL	0 GEL	0 GEL	0 GEL
კაპიტალში შენატანი	233 500 GEL			
საინვესტიციო ხარჯები	52 055 GEL	0 GEL	0 GEL	0 GEL
ავეჯი და ოფისის მოწყობილობა კომპიუტერი	500 GEL			
600 GEL				
მოწყობილობა და დანადგარები	50 155 GEL			
ბუღალტრული პროგრამა	800 GEL			

დაფინანსების წყაროები

როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, საწარმოს საქმიანობის დასაწყებად საჭიროა 233 500 ლარის ოდენობის კაპიტალდაბანდება. საწარმოო ინვესტირება შესაძლებელია სრულად იქნას განხორციელებული საწარმოს დამფუძნებლის მიერ, ასევე შესაძლებელია ნებისმიერი პროპორციის მიხედვით განაწილებულ იყოს დამფუძნებლის პირადი შენატანითა და შედარებით დაბალპროცენტიანი სესხით, ასევე შესაძლებელია საერთაშორისო ორგანიზაციების დაფინანსებითაც.

პირველ რიგში განვიხილოთ შემთხვევა როცა საწარმოო ინვესტირება სრულად განხორციელდა საწარმოს დამფუძნებლის მიერ. ასეთ შემთხვევაში მნიშვნელოვანია ვიცოდეთ ინვესტიციის უკუგების კოეფიციენტი. ამაში იგულისხმება ეკონომიკური რენტაბელობა ანუ ინვესტიციების ეფექტიანობა და მისი გამოანგარიშება წმინდა მოგების დაბანდებად კაპიტალთან შეფარდებით ხდება. სხვა სიტყვებით რომ ვთქვათ, ინვესტიციების უკუგების კოეფიციენტი გვიჩვენებს თუ რა რაოდენობის მოგებას მოგვცემს ყოველი ინვესტირებული ერთი ლარი. მოცემულ შემთხვევაში წმინდა მოგება შეადგენს 34

000ლარს, ხოლო ინვესტიცია, როგორც უკვე აღვნიშნეთ, 233 500 ლარს. შესაბამისად, მათი შეფარდება და ასზე გამრავლება გვაძლევს 15 პროცენტთან უკუგების ეს იმას ნიშნავს, რომ იმერული ყველის და ნადულის წარმოება, ინვესტორს, ყოველ დაბანდებულ 1 ლარზე, 15 თეთრიან მოგებას მოუტანს. ამ პირობით, მოგების მარჟა კვლავ 15 პროცენტი იქნება, თუმცა იგი შეიცვლება იმ შემთხვევაში თუ მეწარმე საქმიანობას მოზიდული სახსრებით წამოიწყებს. კერძოდ, თუ კომპანია აიღებს 100 000 ლარის ოდენობის 11,8 პროცენტთან სესხს კომერციული ბანკიდან, 3 წლის ვადით, ხოლო დანარჩენი თანხა იქნება დამფუძნებლის პირადი შენატანი, მაშინ მოგების მარჟა, იმის გათვალისწინებით, რომ ამ რაოდენობის სესხის პროცენტის დასაფარად კომპანიას დამატებით 10 240 ლარის ოდენობის ხარჯის გაღება მოუხდება, 12 პროცენტამდე შემცირდება. შედარებით დაბალპროცენტის სესხის აღების ან საერთაშორისო ორგანიზაციების დაფინანსების მოპოვების შემთხვევაში კიმეწარმეს საშუალებამიეცემა საკუთარი აქტივები სხვა მიმართულებით, მაგალითად, ბიზნესის მარკეტინგული კუთხით განვითარებისთვის გამოიყენოს.

ბიზნესის რენტაბელობის საბოლოო შეფასება

საერთოდ, ბიზნესის რენტაბელობა რამდენიმე პარამეტრით, მათ შორის კონკრეტულ დარგში არსებული კონკურენციით, ბაზრის თავისებურებით, წარმოებული პროდუქციის თვითღირებულებით, გაყიდვების მაჩვენებლებით და მოსალოდნელი მოგების მარჟით ფასდება. გაანგარიშებებმა ნათლად აჩვენა, რომ იმერული ყველის და ნადულის შემთხვევაში, დადებითად ხასიათდება. კერძოდ, წარმოების ამ მიმართულებაში მომუშავე კომპანიების რიცხვი არის ძალიან მცირე, პროდუქციის თვითღირებულება ჯდება ნორმის ფარგლებში და გაყიდვების მაჩვენებლები არის დამაკმაყოფილებელი. რაც შეეხება, მოგების მარჟას, როგორც უკვე ვნახეთ საქმიანობის ფინანსური ანალიზის შედეგად იგი წარმოადგენს 15%-ს. ამ მაჩვენებლის მიხედვით კი შეგვიძლია დავასკვნათ, რომ იმერული ყველის და ნადულის წარმოება არის საშუალო რენტაბელობის ბიზნესი, რომელიც მოკლევადიან პერიოდში, საშუალო ოდენობის მოგებაზეა ორიენტირებული. ამ ტიპის სამეწარმეო საქმიანობა მომგებიანია იმ თვალსაზრისითაც, რომ არ მოითხოვს ძვირადღირებული საწარმოო საშუალებების შეძენას და ამ მიმართულებით გაწეული დანახარჯების ამოღება მეწარმეს მოკლე პერიოდში შეუძლია.

საწარმოო სტანდარტები და სურსათის უვნებლობა

ვინაიდან რძე ცხოველურ პროდუქტად ითვლება, მასზე და მის ნაწარმზე მკაცრი რეგულაციებია დაწესებული. ამ თვალსაზრისით ერთ-ერთი მთავარი მოთხოვნა, საწარმოში სისუფთავის უზრუნველყოფაა. მწარმოებელი ვალდებულია იქ შექმნას ისეთი ჰიგიენური პირობები, რომელიც საწარმოო პროცესში რძის დაბინძურების რისკს ნულამდე შეამცირებს. ამავე დროს, საწარმოში აუცილებლად უნდა იყოს სველი წერტილები და მწერებისგან დაცვის საშუალებები. გარდა ამისა მოწყობილი უნდა იყოს სათავსოები და სამაცივრე განყოფილება, სადაც მზა პროდუქცია შეინახება. ტექნიკური აღჭურვილობიდან, რძის გადამამუშავებელ საწარმოში, აუცილებლად უნდა იყოს დამონტაჟებული პასტერიზაციის დანადგარი, რადგან მის გარეშე დამზადებული რძის პროდუქტების რეალიზაცია აკრძალულია. გარდა ამისა ბიზნესოპერატორი, რომელიც ეწევა რძის გადამამუშავებას, უნდა აკმაყოფილებდეს რძის წარმოების ადგილსა და აღჭურვილობასთან დაკავშირებულ შემდეგ მოთხოვნებს:

- რძის საწველი საშუალებები და წარმოების ადგილი, სადაც ხდება რძის შენახვა, დამამუშავება ან გაგრილება, უნდა იყოს მოწყობილი იმგვარად, რომ მინიმუმამდე შემცირდეს რძის დაბინძურების რისკი;
- ადგილი, რომელიც გამოიყენება რძის შესანახად, უნდა იყოს მავნებლებისაგან დაცული, ცხოველის სადგომისაგან გამოცალკევებული და შესაბამისი რძის გასაცივებელი საშუალებებით აღჭურვილი;
- იმ აღჭურვილობის ზედაპირი, რომელიც შეხებაშია რძესთან, უნდა იყოს ადვილად გასაწმენდი და საჭიროების შემთხვევაში, იძლეოდეს დეზინფიცირების შესაძლებლობას;
- აღჭურვილობა რომელიც გამოიყენება რძის ტრანსპორტირებისას, გამოყენების შემდეგ უნდა გაიწმინდოს და საჭიროების შემთხვევაში, მოხდეს მისი დეზინფიცირება ხელახლა გამოყენებამდე, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ხელახლა გამოყენება ხდება დროის მოკლე მონაკვეთში.

რძის ტექნიკური რეგლამენტით დადგენილია რძისა და რძის პროდუქტების ბაზარზე განთავსების პირობებიც. კერძოდ:

- ბაზარზე განთავსებული რძე, რძის ნაწარმი და რძის შემცველი პროდუქტი უნდა აკმაყოფილებდეს საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ უვნებლობის მოთხოვნებს;
- ბაზარზე განთავსებული რძე, რძის ნაწარმი და რძის შემცველი პროდუქტი ეტიკეტირებული უნდა იქნეს ამ ტექნიკური რეგლამენტისა და საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული წესით;
- ბაზარზე განთავსებული რძის, რძის ნაწარმის და რძის შემცველი პროდუქტის ეტიკეტმა, აღწერილობამ და წარდგენამ შეცდომაში არ უნდა შეიყვანოს მომხმარებელი;
- რძის, რძის ნაწარმის და რძის შემცველი პროდუქტის თერმულად დამუშავების მეთოდი მითითებულ უნდა იქნეს პროდუქტის დასახელებასთან ერთად;

აღსანიშნავია, რომ რძის ტექნიკური რეგლამენტით რეგულირდება რძის გადამუშავებასთან დაკავშირებული სხვა მნიშვნელოვანი საკითხებიც, რომელთა ცოდნაც აუცილებელია მწარმოებლებისთვის. რაც შეეხება შენახვის პირობებს, როგორც წესი ყველი ინახება 14-დან 18 პროცენტამდე კონცენტრაციის ცივ მარილწყალში, +5-დან +10 გრადუსამდე ტემპერატურულ პირობებში, 6 თვემდე ვადით, ხოლო ნადული ინახება იგივე ტემპერატურულ პირობებში, ცივად, 10 დღემდე ვადით.